

Sygn. akt I CSK 847/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa Ł. C.

przeciwko I. W.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 września 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1000 (tysiąc 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego, odstępując od obciążenia powoda kosztami tego postępowania w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący Ł. C. powołał się na nieważność postępowania przed Sądem Apelacyjnym (art. 379 pkt 5 k.p.c.) wynikającą z tego, że Sąd ten rozpoznał sprawę bez przeprowadzenia rozprawy, nie zachowując 7 dniowego terminu wymaganego przez art. 15 zzs¹ pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2095, dalej – „ustawa”). Z uchybieniem tym skarżący wiązał również oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Według utrwalonego poglądu pozbawienie strony możliwości obrony jej praw ma miejsce wtedy, gdy z powodu uchybień procesowych sądu strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części. Chodzi zatem o sytuację, w której w następstwie naruszenia przepisów prawa doszło do pozbawienia możliwości aktywnego uczestnictwa w postępowaniu w stopniu uzasadniającym przyjęcie, że strona została pozbawiona prawa do wysłuchania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2004 r., III CK 226/02, niepubl., z dnia 4 marca 2009 r., IV CSK 468/08, niepubl., i z dnia 12 stycznia 2010 r., III CSK 87/09, niepubl.).

Nieprawidłowe rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym może stanowić uchybienie procesowe prowadzące do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw. Z wniosku nie wynikało jednak, aby *in casu* rozpoznanie apelacji na posiedzeniu niejawnym było wadliwe. Skarżący skupił się na art. 15 zzs¹ pkt 2 ustawy pominąwszy, że w miarodajnym stanie prawnym nie był to jedyny przepis prawa umożliwiający rozpoznanie sprawy przez sąd drugiej instancji na posiedzeniu niejawnym. Zgodnie z art. 374 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z

dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469, dalej – „ustawa nowelizująca”) sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, jeżeli przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne; rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest jednak niedopuszczalne, jeżeli strona w apelacji lub w odpowiedzi na apelację złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Przepis ten wszedł w życie w dniu 7 listopada 2019 r. i zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy nowelizującej ma zastosowanie także w sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Skarżący nie złożył w apelacji wniosku o przeprowadzenie rozprawy; wniosek taki nie został również zawarty w odpowiedzi na apelację. Ocena konieczności przeprowadzenia rozprawy, w braku wniosków stron, należała do Sądu drugiej instancji. We wniosku nie sformułowano argumentów, które pozwoliłyby uznać, aby ocena ta była wadliwa.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 98 § 1 oraz art. 102 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym nie orzeczono, albowiem w skardze nie zawarto stosownego wniosku, poprzestając na żądaniu zasądzenia kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym od strony pozwanej (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2017 r., I CZ 94/17, niepubl. i z dnia 8 sierpnia 2019 r., III CSK 329/18, niepubl.).

a.s.